

moj novi minimulti

Svi Sveti

Pofarbaj ov grob!

Ča/Što sve ovde vidiš? Zapiši rič pravilno u sliku!

grob, vijenac, svica, krtica, kriz, familija molli

Navade u adventu

U adventskom vrjenu imamo mnogo lipih navadov.

Poveži datum, opis i sliku i ju poфарbaj!

4 adventske nedilje		Jezuš se je rodio, ići u crkvu, jačiti božićne jačke, kinčiti božićno drivo, pohoditi rodbinu, darovati dare
4. decembar		striljati vatromet, piti sekt, čestitati srično Novo ljetu, tancati novoljetni valcer
5. / 6. decembar		odrizati črišnjeve grančice, postaviti grančice u vodu, cvatuće grančice doprimu sriću
24. / 25. decembar		šubranje, željiti zdravlja za Novo ljetu
28. decembar		nažgati sviće, jačiti jačke, moliti, povidati povidajke
31. decembar 1. januar 2010.		Tri kralji idu od stana do stana, brati za siromašne, pisati 20-C-M-B-10 na vrata
6. januar 2010.		postaviti čižme na obločnicu, Svetomu Mikuli nešto jačiti, prestrašiti dicu

upoznati navade u adventu
povidati o vlašći doživljaji u vezi s ovimi navadami

minimulti novi moj

Sveti Martin

Mali diktat - Čitaj točno i pofarbaj pravo!

1. Dite u sredini nosi črljeni pulover i lilaste hlače.
2. Dite na lijevoj strani ima blond vlase.
3. Dite zgora ima plavu laternu i črne čizme.
4. Na nebu stoju četire zvezdice.
5. Dite na lijevoj strani nosi črljenu laternu.
6. Dite zgora ima na glavi šaru kapicu.
7. Dite u sredini ima žutu laternu u ruci.
8. Sve ča/što je bijelo ostalo, moreš pofarbati, kako kaniš.

Sveti Mikula – kradljivac?

Čitaj tekst i govori o povidajki!

Gospodin Kraljić ima dvoju dicitu. Marija je 8 ljet stara i Manuel je 5 ljet star. Petoga decembra rekao je otac svojoj dicitu: „Kad dojde Sveti Mikula, neću biti doma.“ Oni su bili zato jako turobni. Nastalo je škuro. Marija i Manuel su jačku i molitvu za Svetoga Mikulu dobro zavježbali. Najednoč zvonit. „Ding, dong! Ding, dong!“ „Oj, je ovo Sveti Mikula? Je i Krampus došao?“, pita Manuel. U tom momentu stoji Sveti Mikula u hiži. „Hvala Bogu, došao je sam!“, rekao je Manuel. „Hvaljen budi Jezuš Kristuš!“ Sveti Mikula se glasno pozdravit i postavit veliku vriću na tlo. Zame si zlatu knjigu i počne čitati, kakova su dica bila: marljiva ili lijena/tamna, zločesta ili dobra. Sveti Mikula je sve znao. „Zač/Zašto ti ovo znaš?“, pita Manuel. Marija i Manuel su molili, jačili i zato lipe dare dostali. Manuel si je još jednoč točno i kritično pogledao Mikulu. Zatim Mikula pita: „Manuel, ti me tako znatiželjno gledaš. Kaniš me još nešto pitati?“ A Manuel odgovorit siguran: „Da, sveti Mikula - si ti kradljivac?“ „Ja kradljivac? No, no, ... zač/zašto bi ja bio kradljivac?“, pita Sveti Mikula. A Manuel veli siguran: „Ja mislim, ti si kradljivac, kad nosiš tatine cipele!“

Ča/Što ti misliš?

čitati i razumiti povidajku
reći svoje mišljenje

minimulti novi moj

Ganjka

Me poznaš?

Čitaj rečenicu za rečenicom!

Bio sam vojak. Jahao sam na konji.

Kašnje sam nastao kršćan i duhovnik.

Odibrali su me za biškupa.

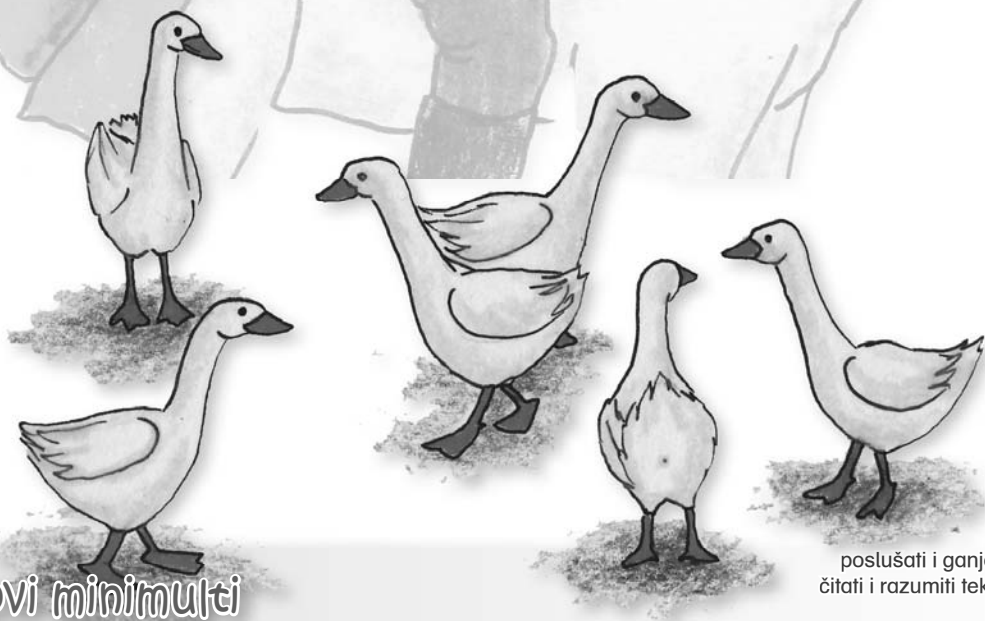
Ali ja sam se shranio u gusinju*. (*gusinjak- Gänsestall)

Guske su me uvadile. One su počele gakati.

Ljudi su me našli. 11. novembra idu dica s laternami.

Za objed dostanu pečenu gusku. **Gdo sam ja?**

Ja sam _____.

Sveti Mikula - patron

*zaštitnik: Fürsprecher

Sveti Mikula je bio biskup u varošu Myri u Maloj Aziji.

On se poštuje kao patron na mnogi mjesti svita, a mnoge grupe su si ga zibrale za patrona.

Umro je 6. decembra 352. ljeta. Kad ov biskup dojde k dci, joj doprimi jabuke i orihe, a zlocestim jednu šibu.

Išci u leksiki ili u internetu legende o njegovom životu!

Kao patron dice, te on čuva i ti pomaže. Posebno siromahom je pomagao.

Različni obrtniki ga prosu za pomoć. Poznaš neke? Išci je!

Njega poštuju mornari, matrozi, putnici u nevolji kao svojega zaštitnika*.

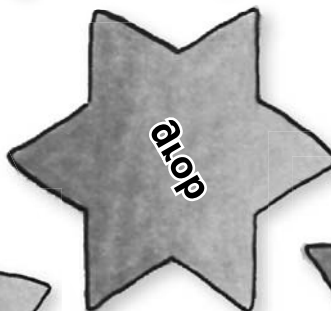
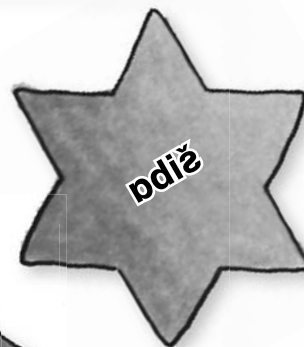

razumiti tekst
samostalno iskati i predstaviti različne legende

minimulti novi moj

Najdi riči!

Napiši ove riči na redicu! Glej točno!

.....

.....

.....

.....

Jednina i množina

Premišljavljaj i glej točno!

križ_ – križi

svića – sviće

stablo – stabla

kuglja

grob

keks

šubra

cukrić

drivo

vijenac

familija

kita

zvijezda

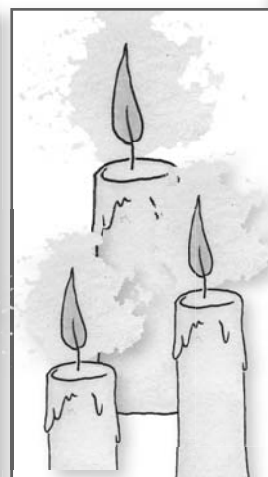
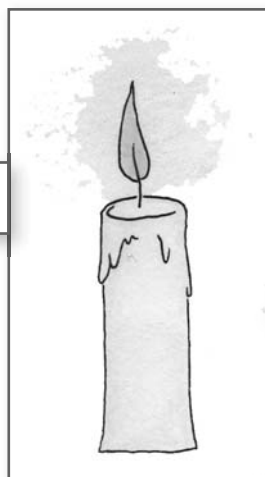
Piši ovako u tvoju pisanku:

Muški rod: križ – križi,...

Ženski rod: svića – sviće,...

Sridnji rod: stablo – stabla,...

Sastavi sada rečenice!

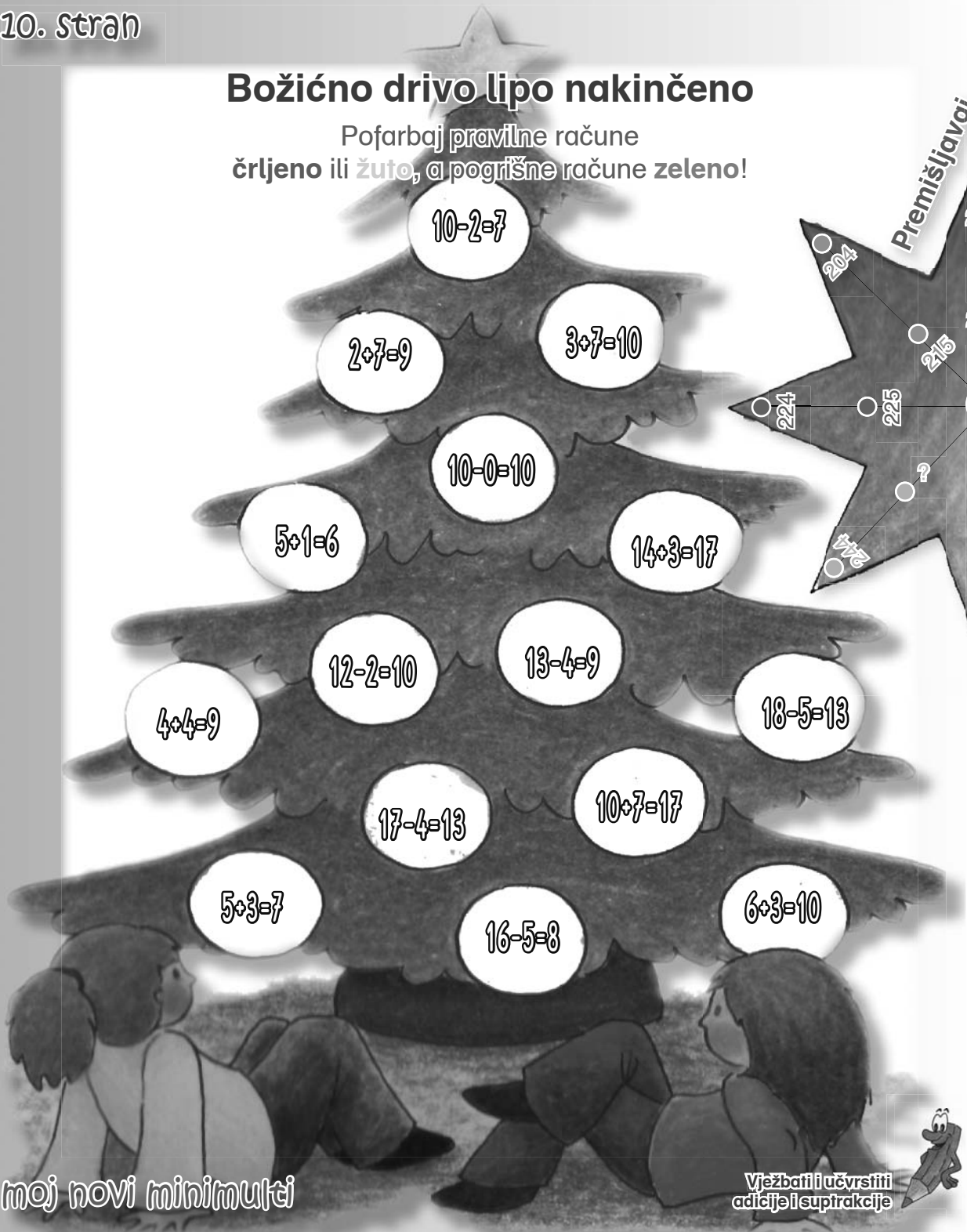

pravilno tvoriti množinu imenic muškoga, ženskoga i sridnjega roda samostalno hasnovati riči u rečenica

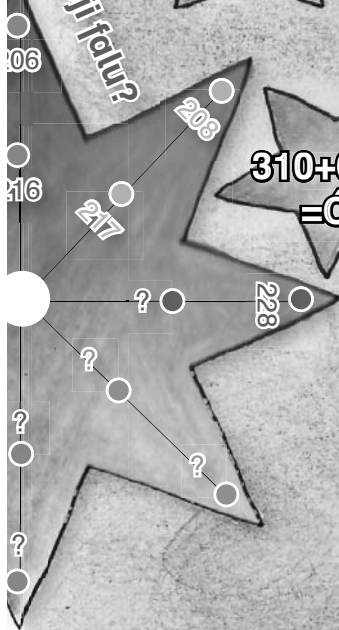
minimulti novi moj

Božićno drivo lipo nakinčeno

Pofarbaj pravilne račune
črljeno ili žuto, a pogrišne račune zeleno!

Ki/koji broji falu?

$$180-90 = B$$

$$740+30 = Z$$

$$640-30 = N$$

$$980-60 = A$$

$$310+660 = C$$

Čarobnjačke zvijezde

Računaj i išči pravi broj!
Piši odgovorajuću slovu

$$890-150 = B$$

$$980-260 = I$$

$$550+240 = Z$$

$$360+210 = O$$

$$670+310 = E$$

$$230+480 = L$$

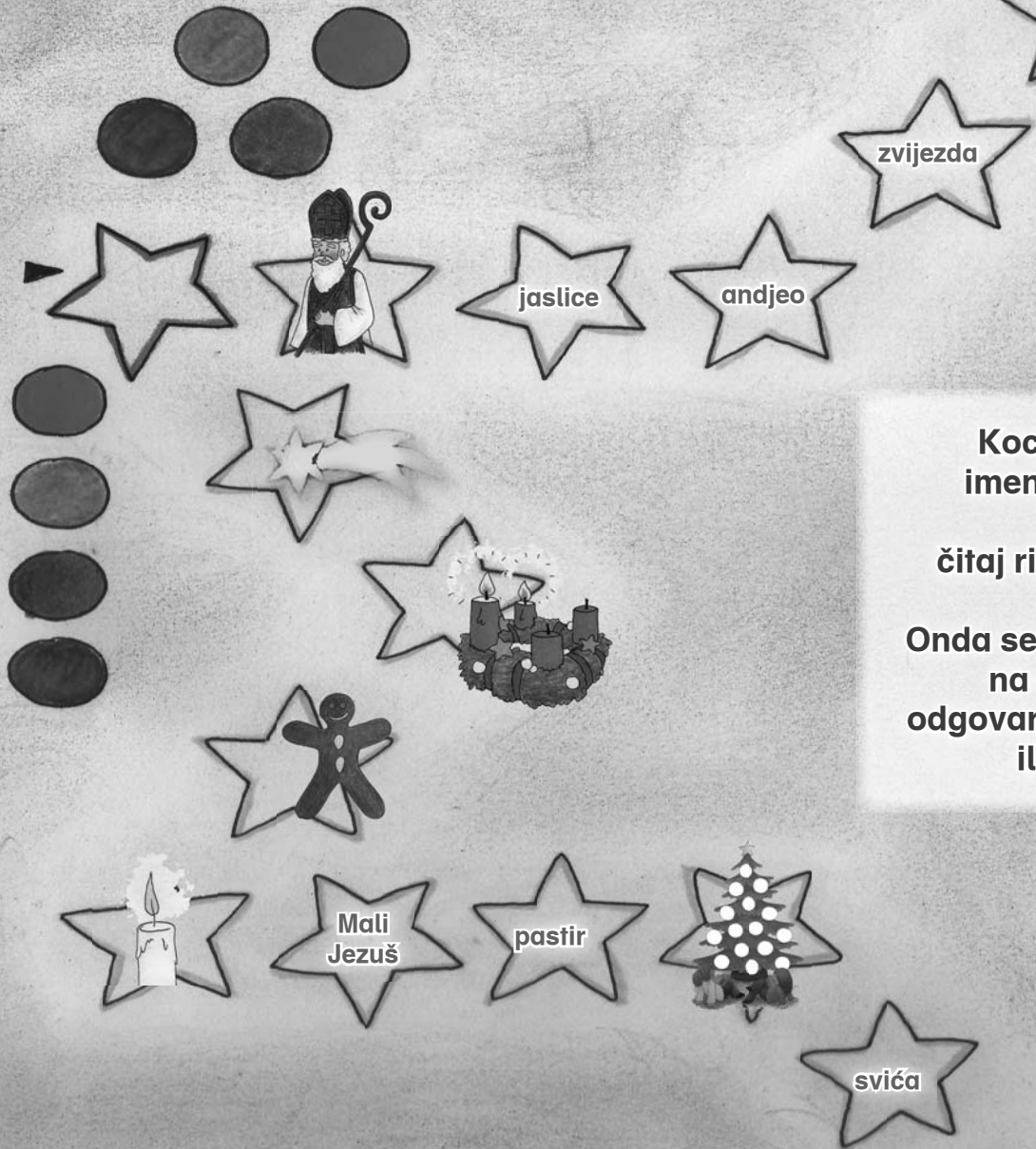

90	710	920	770	980	610	740	570	790	720	970

Vježbati adicije i suptrakcije
u brojevnom prostoru 1000

minimulti novi moj

Kockaj
imenuj
ili
čitaj rič g
Onda se sn
na dru
odgovaraju
ili rič

adventski
vijenac

medenjak

orih

dar

božićno
drivo

Sveti
Mikula

kaj se,
uj sliku
ili
č glasno!

smiš voziti
drugu
ajuću sliku
i rič.

– orih – medenjak – adventski vijenac – orih –

minimulti novi moj

Igraj se orih

Koliki orih skaču prik linije?

Crtajte krug od 20 centimetrov na karton (30 x 30 cm)! U sredinu vrzite usko jedan orih uz drugoga! Postavite se oko kartona! Svaki igrač dostane pet orihov. Po redu hiti svako dite jedan orih iz jednoga metra višine na orihе u krugu. Sve, ki/koji skoču prik linije, si smi ta igrač držati.

Dobilo je ono dite, ko/koje ima na koncu najveć orihov.

Kegljati orihе

Vrzite deset orihov u jedan red! Ostavite med njimi dva centimetre mjesta! Svako dite ima u ruki 4 orihе. Igrač pokusi sada jednim orihom pogoditi položene orihе od jednoga metra daljine. Orih se smi samo ruljati. Svaki orih, koga trefiš, je tvoj. Ako ne trefiš orih, ostane i tvoj ležati. Sada se smi i ov orih kegljati. Konac igre je, kad ste trefili sve orihе.

Dobilo je ono dite, ko/koje ima najveć orihov.

moj novi minutci

razumiti sistematiku igre
ne more svaki dobiti

Malo Božićno drivo

Napravi tvoje Božićno drivo!

Materijal:

- mali lonac za cvijeće (oko 7 cm promjera)
- guba za kitice
- male jelove kite
- črljena farba
- pemzl/kist
- „Gummibärchen“
- črljeni cukrići
- zlatne zvijezde
- vlaka

Djelaj ovako:

1. Pomoljaj tvoj lonac črljenom farbom!
2. Poriži gubu nožem tako, da paše u lonac!
3. Poišći lipe kite i drži je tako, da izgledaju kao malo stablo!
4. Fiksiraj sve vlakom i pretisni sve u gubu!
5. Oblikuj tvoj lonac zvijezdama i nakinči tvoje stablo cukrići!

Po nalogu čitati, razumjeti
i napraviti medenjake; izrazi za hranu

minimulti novi moj

MARIJA ABC

Napiši pravu rič u ormarić!

Prinos instituta za vjerskopedagošku izobrazbu

A	AOENDJ	
B	BLIBIJA	
C	CSAER	
Č	ČDOU	
D	DIDAV	
E	EBETLIZAA	
F	FMIALIJA	
G	GJELABRI	
H	HODEREŠ	
I	INAV	
J	JUŠEZ	
K	KISTRUŠ	

andjeo, Biblija, Cesar, čudo, David, Elizabeta, famlija, Gabriel, Herodes, Ivan, Jezus, Kristus

MARIJA ABC

Napiši pravu rič u ormarić!

Prinos instituta za vjerskopedagošku izobrazbu

L	LBAVJU	
M	MGNIKATFIA	
N	NZAARET	
O	ONAŠČE	
P	PSTIARI	
R	RŽAO	
S	SLUBEŽCANI	
Š	ŠTACALI	
T	TGAU	
U	UNJEFA	
V	VERJA	
Z	ZIJAŠAKAR	
Ž	ŽANE	

ljubav, Magnifikat, Nazaret, oćenaši, pastiri, roća, slućbenica, ćtalića, tuga, ućanje, vjera, Zakarijaš, ćena

Jožef Haydn i herav nos

Jožef Haydn je imao herav nos. Izvan toga je imao nepodnošljiv polip na nosu. Zbog toga je većkrat imao poteškoće s disanjem.

(slika: David Berlakovič) Kad je opet jednoč bio u Londonu, je imao jako neugodan doživljaj u vezi sa svojim nosom. Jedan vračitelj s kim/ kojim se je sprijateljio mu je ponudio, da će mu operirati polip.

Ali Jožef Haydn je zahvaljujući se odbio ponudu. Vračitelj je bio ali čvrsto osvidočen, da bi se dopadalo Jožefu Haydnu ako bi ga operirao. Zato ga je prevario.

Vračitelj je upotriebio dobar zgovor i je pozvao Jožefa Haydna u svoj stan.

Kumaj se je Haydn seo na stolac, su jur došli dva jaki muži iz susjedske sobe i su ga zagrabili. Vračitelj je stao uza nje i je čekao, da konačno more početi s operacijom. (slika: Anna Farkas)

Jožefu Haydnu se je ali ugodalo, da se oslobodi. Vračitelj uopće nije mogao spoznati, zač/zašto se Haydn nije kanio dati operirati. Jožef Haydn je samo rekao: „Ne, danas nimam lazno. Morebit koč drugda!“ Ovoga vračitelja Jožef Haydn već nikada nije poiskao.

fan Perusich)

Koliko znaš o Jožefu Haydnu?

Prinos nove vidnje škole Velikoga Borištofa:

mag.a Elvira Heisinger, David Berlakovich, Anna Farkas i Stjepan Perusich

Haydn se je rodio 1732. u **a) Željeznu b) Roravi c) Beču.**

Njegov otac je bio **a) farnik b) učitelj c) školar.**

Šestimi ljeti je došao Haydn u Hainburg kade je išao u školu, jačio u crkvenom zboru i se učio

a) gusle i tambure b) klavir i čelo c) gusle i klavir.

Osmimi ljeti je jačio Jožef Haydn u zboru crkve Sv. Štefana u

a) Beču b) u Hainburgu c) u Roravi.

Kad je došao u promjenu glasa je morao napustiti zbor.

Podučavao je jačenje i klavir. Živio je u

a) skromni okolnosti b) prosječni okolnosti c) bogati okolnosti.

S 23 ljeti je dostao prvi nalog za kompoziciju. Nastao je poznat.

Konačno je nastao **a) jačkar b) muzičar**

c) kapelnik kod grofa Morzina.

Morzin je morao po tri ljeti otpustiti Haydna, jer mu financijski nije išlo dobro. Jožef Haydn je imao sriću i je došao na dvor kneza Esterházyja. Obitelj Esterházy je bila jedna od najbogatijih i najuglednijih familijov med madjarskim plemstvom.

Haydn je bio oženjen s Marijom Anom Keller.

Oni **a) nisu imali dce b) su imali jedno dite c) su imali troju dicu.**

Kot komponist je bio marljiv, stvorio je mnoge simfonije, opere, maše, gudačke kvartete, sonate i djela komorne muzike. Njegova djela su bila poznata i po cijeloj Europi. Haydn je čuda putovao. Najduže i najvažnije putovanje mu je bilo putovanje u **a) Paris b) u Prag c) u London.**

Za nas Gradišćanske Hrvate je znamenito, da je Haydn upleo neke hrvatske narodne jačke u svoje kompozicije. Londonska simfonija sadržava melodiju narodne jačke **a) «Oj Jelena» b) «Žena j' muža» c) «Daj mi daj».**

Carska himna je napisana po hrvatskoj narodnoj jački

a) «Divojčica j' rože brala» b) «Sve ptičice» c) «V jutro rano».

1809. ljeta je umro u starosti od **a) 66 b) 77 c) 88 ljet u**

a) Željeznu b) Beču c) Londonu.

Njegovo košće leži danas u Haydnovom mauzoleju u Crikvi na Brigu u

a) Roravi b) Željeznu c) Beču.

Naša domovina Austrija!

U ovoj križaljki su shranjene naše savezne zemlje!

Poišći sve 9 i poфарbaj je!

S	O	L	N	O	G	R	A	D	T	Z	U	I	O
Š	T	A	J	E	R	S	K	A	F	T	Ć	J	K
D	O	L	NJ	A	A	U	S	T	R	I	J	A	Š
A	C	V	B	N	D	P	O	I	U	R	Ž	Ć	Š
S	B	E	Č	F	I	G	H	J	K	O	E	Č	P
F	K	O	R	U	Š	K	A	C	V	L	Š	N	M
A	S	D	F	G	Ć	H	J	K	L	Č	Ć	Ž	Š
Ć	Č	L	K	J	E	H	G	F	D	S	A	C	V
A	S	D	F	G	H	J	K	L	Č	Ć	M	N	B
G	O	R	NJ	A	A	U	S	T	R	I	J	A	Č
O	I	U	Z	T	LJ	H	G	F	D	NJ	S	B	N

Savezne zemlje i njevi glavni gradi

Poveži glavni grad s pravom zemljom!

1	Željezno	☐	☐	Solnograd
2	Beč	☐	☐	Dolnja Austrija
3	St. Pölten	☐	☐	Vorarlberg
4	Celovac	☐	☐	Gornja Austrija
5	Solnograd	☐	☐	Gradišće
6	Grac	☐	☐	Beč
7	Linz	☐	☐	Koruška
8	Bregenz	☐	☐	Štajerska

Ova svića

Tekst i melodija:
mag Branko Kornfeind

G C D

O - va svi - ća u mo - joj ru - ki, o - na go - ri za Kri - stu -

G

ša. U voj svi - ćí Kri - stuš go -

C D G

vo - ri: Ja sam ži - tak, put, is - ti - na.

D G D

Ra - do ja dr - žim vu svi - ću u

G C G D G

ru - ki, na je znak vje - re i znak lju - ba - vi.

Ova svića u mojoj ruki,
ona gori za Kristuša.
U voj svići Kristuš govori:
ja sam žitak, put, istina.

**1. Rado ja držim
vu sviću u ruki,
na je znak vjere
i znak ljubavi.**

Ova svića u mojoj ruki,
ona gori za Kristuša.
U voj svići Kristuš govori:
ja sam žitak, put, istina.

**2. Svića nek gori
i ljudem govori:
jedno sam s tobom
i jedno s ljudi.**

Jačka: čitati i božati tekst,
upoznati i ponoviti pojedine riči

minimulti novi moj

Sveti Mikula

○ Sveti Mikula
od majke sam čula/čuo ja
kad večer nastane
da ideš u stane.

Donesiš nam dare
za male i stare
ljubavom posluješ
veselje daruješ.

Ne samo obloki
postanu pak svitli:
pozdravljaju dica,
zahvalna te srca.

Moli!

Kalendar 2009./2010.

Na kalendaru se ilustracijami i pisanimi riči prikazuju svakodnevne teme, ke/koje morete s dicom predjelati individualno ili u grupi. Svako dite u 4. stepenu ima svoj egzemplar.

Ov kalendar je jedno sredstvo, kim/kojim se more oblikovati nastava na zanimljiv način. Izdavač ovoga kalendara je Narodna visoka škola Gradišćanskih Hrvatov.

Autorice ovoga egzemplara su: Martina Billisits, Veronika Racz, Robert Wukovits i Silvia Zsivkovits.

Lektorice su

Mag.a Edith Mühlgaszner, MAS
i MMag.a Anita Jugovits-Csenar

Ilustrirala je ov kalendar
Jasmina Gabriel.

minimulti novi moj

Kompjutorski „a-b-c“

Upute za sigurno djelovanje
s kompjutorom u razredu

Saferinternet.at

Pravila za hasnovanje interneta u razredu

- Ne inštaliraj i ne pohranjaj (speichern) nikakove programe iz interneta!
  - Ne igray online-igre, ke/koje ne odgovaraju podučavanju!
- Otvori samo one strane u internetu, ke/koje su zapovidane!
- Obdjelaj samo dogovorene zadaće!
  - Ne igray se igre u internetu!
  - Ne naruči nešto u internetu i ne daj nikakove naloge!
- Tvoju adresu ili tvoje peršonske podatke neka objaviti u mriži!
- Neka odgovoriti na komične ili na nepoznate „mail-e“!

Već uputov, kako moreš sigurno hasnovati internet, moreš najti na strani:

<http://www.saferinternet.at/>

Vlasnik i izdavač / Medieninhaber und Herausgeber:

Narodna visoka škola gradišćanskih Hrvatov - © 2009. HNVŠ
Volkshochschule der burgenländischen Kroaten, 7000 Eisenstadt, J. Permyerstr. 9

Odgovorno uredništvo: Baumgartner Kathrin, Baumgartner Sascha, Bunyai, MAS, MSc Stefan, Buranits Helene, Kain Sandra, Kniefacz Dagmar, mag. Kornfeind Branko, Wukovits Robert

Lektorica: magistra Mühlgaszner, MAS Edith, zemaljska nadzornica za hrvatsko školstvo u Gradišću

Ilustracije: Gabriel Jasmine - **Layout i slog:** Bunyai, MAS, MSc Stefan

Poštanski ured ishadjanja: 7000 Željezno, **Tiskara:** Wograndl Druck, 7210 Matrštof

Izjava polag Zakona o mediji: „moj novi minimulti“ je časopis za školare/školarice u Gradišću.

Erklärung gemäß Mediengesetz: „moj novi minimulti“ ist eine Zeitschrift für SchülerInnen im Burgenland, verfasst in kroatischer Sprache. Gefördert vom Bundeskanzleramt aus Mitteln der Volksgruppenförderung.

Kazalo

Svi Sveti.....	2
Navade u adventu.....	3
Sveti Martin.....	4
Sveti Mikula - kradljivac?.....	5
Ganjka.....	6
Sveti Mikula – patron.....	7
Najdi riči.....	8
Jednina i množina.....	9
Božićno drivo lipo nakinčeno.....	10
Čarobnjačke zvijezde.....	11
Igra u adventu.....	12
Igra u adventu.....	13
Igraj se orihi.....	14
Malo božićno drivo.....	15
MARIJA - ABC.....	16
MARIJA - ABC.....	17
Jožef Haydn i herav nos.....	18
Koliko znaš o Jožefu Haydnu.....	19
Naša domovina Austrija.....	20
Jačka: Ova svića.....	21
Sveti Mikula.....	22
Kalendar 2009./2010.	23
Kompjutorski „a-b-c“	24